

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L.**, IČO: X., zastúpeného **JUDr. I. R.**, advokátkou so sídlom Š., proti žalovanému **Ministerstvu životného prostredia Slovenkej republiky**, so sídlom Nám. Ľudovíta Štúra 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 8957/2009-2.1.2, 18113/2010-2.2 z 25. marca 2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17. augusta 2011, č. k. 2S/217/2010-110 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. augusta 2011, č. k. 2S/217/2010-110 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) uznesením zo 17. augusta 2011, č. k. 2S/217/2010-110 podľa § 250i ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) zastavil konanie o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 8957/2009-2.1.2, 18113/2010-2.2 z 25. marca 2010, nakoľko žalovaný v mimoodvolacom konaní dňa 15. februára 2011 vydal rozhodnutie č. 7342/2010-7.2 (89/2010 rozkl.), ktorým vyššie uvedené rozhodnutia zrušil a vec vrátil prvostupňovému správnomu orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal podľa § 146 ods. 2 OSP v spojení s § 151 ods. 1, 2 OSP tak, že žalobcovi náhradu trov zastaveného konania nepriznal s odôvodnením, že žalobca mal na náhradu trov konania nárok, avšak v podanej žalobe, ani na výzvu súdu doručení jeho právnomu zástupcovi dňa 03. júna 2010 a ani do troch dní od vyhlásenia rozhodnutia o zastavení konania, trovy konania nevyčísliť.

Proti tomuto rozsudku v časti rozhodnutia o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že mu prizná náhradu trov konania vo výške 379,13 eura.

Namietal, že postup súdu prvého stupňa nemôže považovať za správne.

Citujúc ustanovenie § 115 ods. 1 a § 156 OSP priznal, že krajský súd výzvou zo dňa 04. mája 2010 vyzval právnu zástupkyňu na vyjadrenie, či súhlasí s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania a zároveň ju vyzval, na vyčíslenie trov konania, pričom podaním zo dňa 04. júna 2010 právna zástupkyňa oznámila súdu, že žalobca s prejednaním veci bez pojednávania nesúhlasí.

Z uvedeného je podľa žalobcu zrejmé, že sa prostredníctvom právnej zástupkyňi vyjadril, že nesúhlasí s prejednaním veci bez pojednávania. Uviedol, že je pravdou, že súd vec nerozhodol rozsudkom, pretože v dôsledku zrušenia napadnutých rozhodnutí odpadol dôvod aj možnosť prejednať vec samotnú a postupu súdu, ktorým konanie zastavil, nemožno vytknúť pochybenie.

K pochybeniu v postupe súdu však podľa žalobcu došlo v tom, že za zmenenej situácie nevyzval právnu zástupkyňu na vyčíslenie trov konania po tom, čo z oznámenia žalovaného zistil, že rozhodnutie napadnuté žalobou bolo zrušené.

Výzva súdu adresovaná právnej zástupkyňi, v čase keď nebolo možné vec vybaviť rozhodnutím, ktoré sa nevyhlasuje, nemôže podľa žalobcu mať účinky uvedené v ustanovení § 151 ods. 4 OSP. Žalobca tvrdí, že *„takýto postup priamo predpokladá, že rozhodnutie, ktorým sa konanie končí sa nevyhlasuje právneho a skutkového stavu v čase podania tejto výzvy.“* V prípade žalobcu však podľa jeho tvrdenia *„o takúto situáciu nejde, pretože v čase, keď bola právnej zástupkyňi výzva zaslaná, vec nebolo možné vybaviť rozhodnutím, ktoré sa vyhlasuje“*.

Za zmenenej skutkovej a právnej situácie bolo podľa žalobcu povinnosťou súdu v súlade s ustanovením § 151 ods. 4 OSP vyzvať žalobcu na vyčíslenie trov konania do troch pracovných dní od doručenia výzvy. V tejto situácii je nepodstatné, či súd uznesenie o zastavení vyhlásil, alebo nie, pretože rozhodnutie o zastavení konania súd nie je povinný vyhlásiť ani rozhodnúť takýmto spôsobom na pojednávaní. Nakoniec relevantnosť jeho argumentov podľa žalobcu vyplýva aj z porovnania obsahu výzvy súdu prvého stupňa zo dňa 24. mája 2010, v ktorej súd poskytol lehotu 15 dní na vyčíslenie trov konania, je teda zrejmé, že túto výzvu súdu nemožno za výzvu podľa § 151 ods. 4 OSP.

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a po tom čo sa vysporiadal s prípustnosťou odvolanie dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné nemajúce oporu v zákone ani v obsahu spisového materiálu.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci je rozhodnutie o náhrade trov konania v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Nakoľko v zmysle § 246c ods. 1 veta druhá OSP opravný prostriedok v správnom súdnictve je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti (t. j. v piatej časti OSP) a § 250k OSP (ani § 250h ods. 2 veta za bodkočiarkou OSP), ustanovenie o prípustnosti odvolania neobsahuje, musel najvyšší súd najskôr vyriešiť otázku prípustnosti odvolania proti rozhodnutiu krajského súdu o náhrade trov konania.

Zo striktného gramatického výkladu ustanovenia § 246c ods. 1 veta druhá OSP by sa javilo, že proti týmto rozhodnutiam nie je odvolanie prípustné, a že by bolo potrebné ho odmietnuť (§ 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá). Nakoľko však v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) jazykový výklad predstavuje iba prvotné priblíženie sa k aplikovanej právnej norme, je východiskom pre objasnenie si jej zmyslu a účelu, nie je vylúčené aj v tomto prípade použiť aj ďalšie výkladové postupy ako napr. výklad logický či výklad *ratione legis*.

Treba uviesť, že ani súdna prax najvyššieho súdu nie je v týchto prípadoch celkom jednotná a zatiaľ sa k tomuto problému explicitne nevyjadril ani ústavný súd. Napr. vo veci sp. zn. 1Sžo/105/2007, ktorá bola predmetom konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, najvyšší súd preskúmal vecne odvolanie proti rozhodnutiu o trovách konania a ani ústavný súd vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 30/2009 z 27. januára 2009 nevytýkal najvyššiemu súdu, že mal odvolanie odmietnuť pre jeho neprípustnosť.

V ostatnom čase väčšina senátov správneho kolégia najvyššieho súdu odvolanie proti rozhodnutiu o trovách konania pripúšťa za použitia základných princípov riadneho fungovania súdnictva (princíp právnej istoty, právo na spravodlivý proces, právo na prístup súdu, právo na spravodlivé súdne konanie). Pri pripustení odvolania proti rozhodnutiu

o náhrade trov konania možno dôvodiť aj tým, že ustanovenie § 250k OSP ako aj § 250h ods. 2 OSP upravuje síce spôsob rozhodnutia o náhrade trov konania v správnom súdnictve odlišne od všeobecnej úpravy, avšak na samotné rozhodovanie - postup pri rozhodovaní o trovách konania sa použijú ustanovenia tretej hlavy tretej časti OSP (napr. § 151 OSP, ale aj § 147 – 149 OSP).

Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu krajského súdu v časti náhrady trov konania možno pripustiť.

Z obsahu spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) zistil, že žalobca podal dňa 03. mája 2010 na Krajský súd v Bratislave žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 8957/2009-2.1.2, 18113/2010-2.2 z 25. marca 2010.

Dňa 03. júna 2010 prevzala právna zástupkyňa výzvu krajského súdu z 24. mája 2010 (§ 49 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), ktorou bol žalobca vyzvaný na vyjadrenie súhlasu s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania (§ 250f ods. 2 OSP) a na vyčíslenie výšky náhrady trov konania, ktorú uplatňuje.

Dňa 30. júna 2011 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie žalovaného spolu s jeho rozhodnutím z 15. februára 2011 č. 7342/2010-7.2 (89/2010-rozkl.), ktorým minister zrušil rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 8957/2009-2.1.2., 18113/2010-2.2 zo dňa 25. marca 2010 podľa § 61 ods. 2 a 3 v spojení s § 59 ods. 1 a 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Žalovaný preto navrhol, aby súd konanie zastavil, nakoľko rozhodnutie, ktoré navrhuje žalobca zrušiť, bolo zrušené v rámci mimo odvolacieho konania.

Na to krajský súd postupom podľa § 156 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP úpravou z 10. augusta 2011 oznámil vo veci verejné vyhlásenie rozhodnutia na deň 17. augusta 2011 o 10:45 hod., ktorý deň aj rozhodnutie vo veci, a to uznesenie o zastavení konania a nepriznaní náhrady trov konania žalobcovi, vyhlásil. Uznesenie bolo písomne vyhotovené dňa 06. septembra 2011 a odvolanie proti nemu v časti náhrady trov konania žalobca podal na pošte dňa 29. septembra 2011.

Preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy má samostatnú povahu, preto aj správne súdnictvo upravené v piatej časti Občianskeho

súdneho poriadku má samostatnú povahu (§ 246c ods. 1 prvá veta OSP). Konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov podľa piatej časti OSP je špecifickým konaním. Z týchto dôvodov väčšina procesných inštitútov je v správnom súdnictve upravená osobitne a odlišne od všeobecného súdnictva.

Použitie iných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku prichádza do úvahy len analogicky na základe ustanovenia § 246c ods. 1 prvá veta OSP, podľa ktorého pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Primeranosť znamená obdobné použitie, t. j. analogickú aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ustanovení o konaní v prvom stupni a ustanovení o opravných prostriedkoch. Primeranosť použitia týchto ustanovení je limitovaná účelom a cieľom správneho súdnictva (§ 244 OSP) a so zreteľom na tento účel ich treba aj aplikovať a vykladať.

Citované zákonné ustanovenie pripúšťa iba primerané použitie ustanovení aj o trovách konania, a to čiastočné použitie ustanovení §§ 137 až 141, § 146, § 148 a § 149 OSP a najmä § 151 OSP.

Podľa § 151 ods. 1 OSP o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd **na návrh** spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť **najneskôr** do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 151 ods. 2 OSP).

Podľa § 150 ods. 4 OSP ak sa rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nevyhlasuje a bol podaný návrh na rozhodnutie o trovách, súd vyzve účastníka na vyčíslenie trov do troch pracovných dní od doručenia výzvy. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane.

O náhrade trov konania **na návrh** účastníka rozhoduje súd na základe zákona č. 428/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a menia a dopĺňajú sa niektoré ďalšie zákony, s účinnosťou od 01. októbra 2004. Od tohto dňa bola do Občianskeho súdeho poriadku zakotvená aj povinnosť advokáta vyčísliť trovy konania; povinnosť vyčísliť trovy konania najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, platí od 01. septembra 2005. Zákon č. 273/2007 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, preniesol túto povinnosť od 01. júla 2007 aj na účastníka konania; od tohoto dátumu vošlo v platnosť aj ustanovenie § 151 ods. 4 OSP.

Ak súd rozhoduje o náhrade trov konania na návrh, pre účastníka konania to znamená, že sa vo vlastnom záujme o svoje procesné práva musí postarať aj podaním návrhu na priznanie náhrady trov konania a vyčíslením týchto trov. Na to, aby sa priznala náhrada trov konania, treba navrhnúť, spravidla pred rozhodnutím vo veci samej, aj výrok o náhrade trov konania a predložiť vyčíslenie tejto náhrady, pretože bez vyčíslenia nemožno takúto náhradu priznať. Vyčíslenie je podľa súčasnej právnej úpravy povinné nielen u advokáta, ale aj u účastníka, ktorý nie je zastúpený advokátom. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť **najneskôr** do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Ak účastník v tejto lehote trovy konania nevyčísli, súd mu z úradnej povinnosti prizná len náhradu trov konania, ktoré vyplývajú zo spisu, a to k okamihu vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. To však neplatí pre náhradu trov právneho zastúpenia. To znamená, že trovy právneho zastúpenia treba vždy v ustanovenej lehote vyčísliť, inak ich náhradu súd nemôže priznať. Účastníkovi, ktorý v lehote troch pracovných dní nevyčísli trovy konania, a zo spisu mu okrem trov právneho zastúpenia iné trovy nevyplývajú, súd náhradu trov konania neprizná.

Ustanovenie § 151 ods. 4 OSP sa použije, ak sa rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nevyhlasuje a účastníci navrhli rozhodnúť o trovách konania (ich náhrade).

V preskúmvanej veci žalobca navrhol priznanie náhrady trov konania v samotnej žalobe, avšak ich výšku nevyčísliť a neurobil tak ani na výzvu súdu, ktorú prevzala jeho právna zástupkyňa 03. júna 2010, pričom už v tom čase bola známa ich výška prinajmenšom za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom a písomné podanie na súd vo veci samej, a neurobil tak ani

do vyhlásenia uznesenia o zastavení konania, ktorým sa konanie skončilo, ani do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto uznesenia. Nemožno pritom postup súdu, ktorým sa rozhodol verejne vyhlásiť uznesenie, ktorým sa konanie končí, za nesúladný so zákonom. Ustanovenie § 168 ods. 1 OSP síce uvádza, že uznesenie sa vyhlasuje prítomným účastníkom, avšak vzhľadom na ustanovenie § 167 ods. 2 OSP nie je vylúčené ani verejné vyhlásenie uznesenia.

Podľa názoru najvyššieho súdu nemohol krajský súd porušiť ani ustanovenie § 151 ods. 4 OSP, ani porušiť právo účastníkov konania na súdnu ochranu, ak z hľadiska týchto ich práv im poskytol vlastne „vyšší štandard“ oboznámenia sa s výsledkom konania, keď oznámením o verejnom vyhlásení rozhodnutia bola v danom prípade účastníkom konania daná možnosť byť prítomní pri tomto vyhlasovaní.

Preto najvyšší súd dospel k záveru, že krajský súd nepochybil, ak pri resp. po verejnom vyhlásení uznesenia o zastavení konania, ktoré bolo oznámené v súlade s ustanovením § 156 ods. 3 OSP v spojení § 167 ods. 2 OSP a § 246c ods. 1 OSP, už znova nevyzval žalobcu na vyčíslenie trov konania podľa § 151 ods. 4 OSP. Lehota na vyčíslenie trov konania ustanovená v § 151 ods. 1 veta druhá OSP „*najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí*“, stanovuje iba **posledný deň lehoty**, dokedy možno trovy právneho zastúpenia vyčísliť, aby ich súd mohol účastníkovi zastúpenému advokátom priznať, neznamená však, že účastník nemôže trovy konania vyčísliť skôr, t. j. v priebehu konania, najmä ak na bol osobitne súdom už v priebehu konania vyzvaný.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení včítane vyčíslenia náhrady trov konania.

Taktiež by si mali účastníci uvedomiť, že výzvy súdu vydané v súlade so zákonom by mali byť rešpektované a nie namietané a spochybňované, ani nie je nutné viesť o nich zo strany účastníkov polemiku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací z dôvodov vyššie uvedených uznesenie krajského súdu v napadnutej časti náhrady trov konania podľa § 250ja ods. 3 veta druhá a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení § 246c ods. 1 veta prvá a § 250k ods. 1 OSP, keďže žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli a ani mu zo zákona ich náhrada neprislúcha.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o u z n e s e n i u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 15. decembra 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková